

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2021/2022

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Soňa Šindelková
Identifikační číslo studenta: 57195106

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Teoretické právní vědy – Mezinárodní právo
Studijní obor: Teoretické právní vědy – Mezinárodní právo
ID studia: 456567

Název práce: Jurisdikce Mezinárodního soudního dvora ve sporných věcech
Pracoviště práce: Katedra mezinárodního práva (22-KMP)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: doc. PhDr. Stanislava Hýbnerová, CSc.
Oponent(i): doc. JUDr. Vladimír Balaš, CSc.

JUDr. Mgr. Pavel Caban, Ph.D.

Datum obhajoby: 31.01.2022 **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh obhajoby: Předsedající prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc. přivítal přítomné členy komise a sdělil, že jsou splněny všechny předpoklady k tomu, aby se mohla konat obhajoba doktorské disertační práce Mgr. Soni Šindelkové na téma Jurisdikce Mezinárodního soudního dvora ve sporných věcech. Potvrdil, že povinné náležitosti byly splněny a část práce byla publikována. Uchazečka byla krátce představena.

V úvodním slově pojednala uchazečka o obsahu disertační práce. O jejím předmětu, důvodu a způsobu zpracování a nejdůležitějších výstupech. Cílem bylo podrobně prozkoumat, jaké mechanismy umožňují výkon sporné jurisdikce Mezinárodního soudního dvora (dále jen „MSD“ či „Soud“). Uvedla, že sporná jurisdikce má větší přesah, než pouze procesní stránku a je klíčem k pochopení role MSD. Závěr, který z práce vyplynul, je skutečnost, že fenomén jurisdikce ve sporných věcech se vyznačuje velkou kontinuitou. Mechanismus zůstává stále stejný, a to i přes proměny mezinárodního práva. Architekti systému vytvořili systém, který je dodnes funkční. Důležitá je zde interakce dvou zásad, obecných principů mezinárodního práva, a to zásada konsenzuální jurisdikce a zásada kompetence de la compétence. Tyto dvě hodnoty se uplatňují současně, největší výzvou je tedy udržet se na hranici mezi těmito dvěma principy. Názor uchazečky, že se to relativně daří, což může být důvodem dlouhodobě funkčnosti mechanismu. MSD nepodlehlo pokušení vykládat svoji pravomoc extenzivně a překračovat mantinely uděleny normotvůrcem. Lze se na něj dívat jako na jednu z možných alternativ a službu státům, které ji mohou využít.

První oponent JUDr. Mgr. Pavel Caban, Ph.D. uvedl, že z formálního hlediska je práce zpracována velmi kvalitně, ocenil vysokou jazykovou stylistickou úroveň, která je vyšší, než je obvyklé. Drobnou připomínkou byl nedostatek literatury po roce 2012. Z hlediska obsahu ocenil část pojednávající o historických souvislostech. Z hlediska základu práce, tj. pravomoc MSD rozhodovat o své vlastní jurisdikci, ho zaujala část týkající se předběžných opatření a jejich závaznosti a oceňuje, že autorka k řešení přistupuje otevřeně a uznala, že náležité teoretické odůvodnění možná neexistuje. Dále byla vyzdvižena nekonzistence soudu judikatury v oblasti rationae personae a postavení mezinárodních organizací, resp. rozšiřování subjektů, které by měli přístup k MSD. Závěry práce považuje za podložené a racionální zdůvodnění. Práce přináší zejm. přehled, nikoliv hloubkovou studii jednotlivých témat, což autorka avizuje a je to v souladu s koncepcí práce. Ocenil by podrobnější zmínku o přijímání obligatorní jurisdikce MSD ale uznává, že podrobnější pojednání by bylo pro samostatnou disertační práci. Otázky k diskusi: srovnání přijímání jurisdikce MSD doložkami v mnohostranných mezinárodních smlouvách, jaké by bylo srovnání s přijímáním jurisdikce jednostranným prohlášením. Dalším tématem jsou sporná rozhodnutí ohledně imunity rationae personae, jak by dle autorky, pokud by soud zachovával svou dosavadní judikaturu, bylo vyústění těchto rozhodnutí o přijetí jurisdikce. Další otázka směřovala ke stručnému porovnání přijímání jurisdikce jinými mezinárodními orgány. Dle doktora Cabana práce splnila vytyčený cíl a doporučil ji k obhajobě.

Druhý oponent doc. JUDr. Vladimír Balaš, CSc. ocenil, že práce byla velmi čtivá, byť poměrně popisná a historizující. Alespoň jeden z bodů mohl být rozvedený více analyticky, jedná se však o autorské uvážení. Otázka se týká další perspektivy rozvoje soudu, zda se dá něco měnit, rozšířit pravomoc i s ohledem na omezený počet soudců či rozpočet soudu. Práci doporučuje.

Doktorandka odpověděla na dotazy a připomínky oponentů.

Ve všeobecné rozpravě vystoupila školitelka doc. PhDr. Stanislava Hýbnerová, CSc. a ocenila dlouhodobou práci uchazečky, zejm. rozsah dokumentů a společné diskuze. Práce přesahuje běžný standard. Uchazečce se plně podařilo dostat záměru a důraz byl kladen na klíčové linie a zajímavé problémy, které často zůstávají mimo pozornost nauky. Dobře byla sestavena i bibliografie a poznámkový aparát. Otázkou je, zda při propojení materiální a formální složky se neprojevuje fakt, že v mezinárodním právu hraje velkou úlohu rozdíl mezi dispozitivními a kogentními normami. Zejména zda to může hrát roli i v procesní stránce. Práce nabízí širší využití ve výuce či v relevantních institucích.

Dále vystoupil doktor Caban a zabýval se otázkou dvoustranných a mnohostranných smluv. Do diskuze se zapojili i doc. Balaš a doc. Hýbnerová. JUDr. Zuzana Trávníčková, Ph.D. s vystoupila otázkou, zda ve vztahu k pravomoci soud naplnil svůj potenciál, či zda lze očekávat dynamický rozvoj. Dle uchazečky je třeba odlišovat roviny faktické a právní. Státy jsou tvůrci i uživateli systému, uchazečka nenašla indikaci, že by mělo dojít k dalšímu rozšiřování. Nejhlásitější kritika zaznívá v oblasti personální jurisdikci. Doc. Balaš dále rozvedl diskusi týkající se přístupu k soudu a zejm. odpovědnosti mezinárodních organizací. Uchazečka se zamýšlela i nad obsazením soudu.

Na závěr diskuse předseda komise prof. Šturma poděkoval diskutujícím, ukončil veřejnou část obhajoby a vyzval členy komise k hlasování. V neveřejné části obhajoby proběhlo hlasování

(zvednutím ruky).

Výsledek obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc. (přítomen)
Členové komise:	doc. JUDr. Vladimír Balaš, CSc. (přítomen)
	doc. PhDr. Stanislava Hýbnerová, CSc. (přítomen)
	JUDr. Mgr. Pavel Caban, Ph.D. (přítomen)
	JUDr. Zuzana Trávníčková, Ph.D. (přítomen)